COFNOD O BENDERFYNIAD CYFARFOD O'R PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD A GYNHALIWYD O BELL TRWY TEAMS AR DYDD IAU, 21 TACHWEDD 2024 10:00

Presennol yn Rhithwir

Y Cynghorydd T Thomas – Cadeirydd

H T Bennett	RM Granville	M L Hughes	RM James
I M Spiller	G Walter	E D Winstanley	

Ymddiheuriadau am Absenoldeb

P Ford
Rachel Keepins

Swyddogion:

Laura Griffiths	Rheolwr y Grŵp–Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd
Michael Pitman	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd – Pwyllgorau
Nimi Chandrasena	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd - Cefnogaeth

Datganiadau o Fuddiannau

Dim

17. Adroddiad Blynyddol Drafft Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol 2025/26

<table>
<tr><td>Y penderfyniad a wnaed</td><td>Cyflwynodd Rheolwr y Grŵp – Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd yr adroddiad oedd yn rhoi diweddariad i'r pwyllgor ar Adroddiad Blynyddol Drafft Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol am flwyddyn ddinesig 2025/26.

Cafwyd trafodaethau ynglŷn â'r agweddau canlynol a grybwyllwyd yn yr adroddiad:

• Roedd gwaith Cynghorydd yn seiliedig ar asesiad o wythnos 3 diwrnod. Cynhaliwyd yr asesiad yn 2021 ac efallai y bydd angen ei adolygu o fewn y patrymau gwaith presennol.
• Mwy o arweiniad i gael ei roi ar rannu swyddi.
• Teimlai'r aelodau nad oedd y Panel presennol yn adlewyrchu amrywiaeth a hoffent roi'r sylw dyledus a'r ddealltwriaeth fod cynghorau'n gweithredu mewn cymunedau amrywiol.
• Nid oedd digon o wybodaeth ar wefan IRPW a hoffai aelodau i wybodaeth atodol fod ar gael yn rhwydd.
• Gofynnodd aelod am eglurder ynghylch tâl aelodau'r Cyd-Bwyllgor Trosolwg a Chraffu.
• Hoffai'r Aelodau gael rhagor o wybodaeth ynglŷn â'r modd y byddai Comisiwn newydd Ffiniau a Democratiaeth Cymru yn arfer swyddogaethau'r Panel wrth symud ymlaen.
• Awgrymodd yr Aelodau y dylid anfon llythyr at y Cadeirydd yn mynegi eu diolch am y gwaith a wnaed gan y Panel blaenorol.
• Cytunai aelod â sylwadau'r Dirprwy Arweinydd a wnaed yn ystod cyfarfod blaenorol ynghylch diffyg tâl i'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol a'r BGC. Hoffai'r aelodau i hyn gael ei godi gan eu bod yn teimlo bod y byrddau'n ymgymryd â llawer iawn o waith.

<u>PENDERFYNWYD :</u> Nododd y pwyllgor gynnwys yr adroddiad a'i drafod. Cytunwyd i gyflwyno ymateb ynghylch Adroddiad Blynyddol Drafft yr IRPW am 2025/26. Roeddent yn cytuno y dylid cyflwyno unrhyw ymateb gan y Pwyllgor i'r IRPW ac i CLILC erbyn y dyddiad cau sef 29 Tachwedd 2024.</td></tr>
<tr><td>Dyddiad gwneud y penderfyniad</td><td>21/11/2024</td></tr>
</table>

18. Blaenraglen Waith Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd

Y penderfyniad a wnaed	Cyflwynodd Rheolwr y Grŵp - Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd yr adroddiad i'r Pwyllgor gael ei ystyried a'i ddatblygu ymhellach. Gwahoddodd yr aelodau i gynnig eu hawgrymiadau ar gyfer datblygiad yn y dyfodol a soniodd hefyd fod Gweithgor y Porth yn parhau a gofynnodd i'r aelodau fynegi diddordeb pe baent yn dymuno bod yn rhan o'r grŵp. Holodd yr aelodau ynghylch diweddariad ar gynnydd gan Weithgor y Porth a chytunwyd bod hyn i'w ddisgwyl yn y cyfarfod nesaf a drefnwyd ym mis Mehefin 2025. **PENDERFYNWYD :** Bu'r Aelodau yn ystyried y Flaenraglen Waith ddrafft arfaethedig ar gyfer Pwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd oedd ynghlwm yn Atodiad A, a rhoddasant sylwadau ac awgrymiadau ar gyfer eitemau pellach i'r Pwyllgor eu hystyried yn ei gyfarfodydd yn y dyfodol.
Dyddiad gwneud y penderfyniad	21/11/2024

19. Diweddariad ar y Rhaglen Datblygu Aelodau

Y penderfyniad a wnaed	Cyflwynodd Rheolwr y Grŵp - Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd yr adroddiad, a'i ddiben oedd: a) Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor ar gyflawni Rhaglen Hyfforddi a Datblygu Aelodau'r Cyngor a gweithgareddau cysylltiedig. b) Gofyn i'r Pwyllgor nodi unrhyw bynciau pellach i'w cynnwys yn y Rhaglen Datblygu Aelodau. • Awgrymodd yr Aelodau y byddai'n fuddiol anfon nodyn atgoffa at yr holl Aelodau yn pwysleisio pwysigrwydd cwblhau modiwlau e-Ddysgu. Awgrymwyd codi hyn hefyd yng nghyfarfod nesaf yr Arweinwyr Grwpiau fel y gallent annog eu haelodau i gwblhau hyfforddiant. • Hoffai aelodau archwilio'r gallu i roi'r ffaith fod hyfforddiant wedi cael ei gwblhau ar y wefan er mwyn sicrhau tryloywder gyda'r cyhoedd.

	• Trefnu sesiynau 'galw heibio' pellach i gynorthwyo Aelodau i gwblhau modiwlau e-Ddysgu. • Nodi'n glir a oedd sesiynau'n orfodol – byddai'n well gan yr Aelodau weld gwahaniaeth yn cael ei wneud rhwng pa sesiynau datblygu a sesiynau e-Ddysgu oedd yn orfodol a pha rai yn ddewisol, gan eu bod weithiau wedi dilyn cyrsiau tebyg o fewn eu cyflogaeth yr oeddent yn ei ystyried yn ddyblygu os oedd yn rhaid iddynt gwblhau cyrsiau CBSP hefyd. • Roedd y nodiadau atgoffa ar gyfer hyfforddiant Datblygu Aelodau ac e-Ddysgu yn rhy gyffredinol, gofynnodd yr aelodau am iddynt fod yn fwy penodol. • Dywedodd yr aelodau yr hoffent gael briff ar sefyllfa bresennol cais Mod.Gov a gofynasant am i ragor o sesiynau gael eu cyflwyno i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r holl aelodau cyn y dyddiad 'mynd yn fyw'. • Gwnaed awgrymiadau ar gyfer cynnal sesiynau datblygu yn y dyfodol i addysgu aelodau ynghylch gwrth-eithafiaeth, lleiafrifoedd, ideolegau eithafol, DWP ar gostau byw a sesiynau gwybodaeth gyda V2C. **PENDERFYNWYD:** Cytunodd y Pwyllgor i nodi'r adroddiad a'r atodiadau. Nodwyd pynciau datblygu Aelodau ychwanegol a sesiynau briffio i'w cynnwys yn y Rhaglen Datblygu Aelodau a gwnaethant awgrymiadau ar gyfer cwblhau a thryloywder ynghylch y Dysgu a Datblygu a gyflawnwyd.
Dyddiad gwneud y penderfyniad	21/11/2024

20. Cefnogaeth Ymchwil a Gwasanaethau I Gynghorwyr - Protocol

Y penderfyniad a wnaed	Cyflwynodd Rheolwr y Grŵp - Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd yr adroddiad i ddiweddaru'r aelodau ynghylch y cymorth ymchwil sydd ar gael i Aelodau Etholedig ar hyn o bryd ac i ofyn am gyfarwyddyd ar gyfer datblygu Protocol Cymorth Ymchwil a Gwasanaethau ar gyfer Aelodau Etholedig. Dywedodd fod asesiad cychwynnol a wnaed wedi'i atodi yn Atodiad A, a gwahoddodd farn yr aelodau am ffordd y gellid llunio protocol ar y cyd. Pwysleisiodd er bod gan rai awdurdodau lleol swyddogion ymchwil penodedig oedd yn cynnal ymchwil allanol fanwl i aelodau, bod gan CBS Pen-y-bont ar Ogwr gyfyngiadau ar adnoddau a chapasiti. Dywedodd Rheolwr y Grŵp - Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd, er nad

	oedd y canllawiau statudol wedi cael eu darparu yn nogfennau'r cyfarfod, y gellid darparu hyn pe bai angen. Gwnaeth yr aelodau y sylwadau a ganlyn a thrafodwyd: • Byddent yn hoffi i fwy o wybodaeth ariannol a chyllidebol gael ei rhannu. Nodwyd mai dim ond yr aelodau hynny ar BREP oedd yn cael y fraint o dderbyn y wybodaeth. • Soniodd yr aelodau nad oedd yn hawdd dod o hyd i wybodaeth ar y Porth presennol • Nododd Aelod fod yr Uned Gwybodaeth Llywodraeth Leol yn gyfleuster adnoddau defnyddiol iawn i Gynghorwyr ond ei fod, mae'n debyg, yn gostus. Awgrymwyd y dylid ystyried cost / budd. • Awgrymwyd anfon e-bost / gwybodaeth fisol yn rhoi gwybod i'r Aelodau am yr adnoddau a'r wybodaeth oedd ar gael iddynt i'w defnyddio ac y byddai'n ddefnyddiol eu cyfeirio. **PENDERFYNWYD :** Nododd yr Aelodau gynnwys yr adroddiad fel sail ar gyfer datblygu Protocol Cymorth Ymchwil a Gwasanaethau ar gyfer Aelodau Etholedig gan gynnwys yr asesiad cychwynnol oedd ynghlwm yn Atodiad A. Rhoddasant awgrymiadau a sylwadau ar y modd y gellid gwneud gwybodaeth yn haws ei chael i Aelodau, i'w hystyried a'u cynnwys yn y Protocol.
Dyddiad gwneud y penderfyniad	21/11/2024

21. Eitemau Brys

Y penderfyniad a wnaed	Dim
Dyddiad gwneud y penderfyniad	21/11/2024

I arsylwi dadl bellach a gynhaliwyd ar yr eitemau uchod, cliciwch ar y ddolen hon

Daeth y cyfarfod i ben am 10:55